



Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvangcentrum in Nuenen

Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvangcentrum

Partijen

- a. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, gevestigd aan de Rijnstraat 8 te Den Haag, hierbij vertegenwoordigd door een lid van het bestuur van het COA, de heer J. Kapteijns, hierna te noemen: 'COA'
- b. De gemeente Nuenen c.a., gevestigd aan Jan van Schijvelaan 2 te Nuenen, hierbij op grond van artikel 171, eerste lid van de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de burgemeester, mevrouw dr. M.M. van Toorenburg, handelend ter uitvoering van het besluit van het college van burgemeester en wethouders d.d. 2024, hierna te noemen: 'het gemeentebestuur'

Overwegende:

- dat het COA tot kerntaak heeft de opvang en begeleiding van vreemdelingen;
- dat het gemeentebestuur op grond van het door de gemeenteraad op 21 maart 2024 genomen besluit inclusief het aangenomen amendement 10-2 (bijlage A1) bereid is mee te werken aan de opvang van vreemdelingen in een opvangcentrum binnen de gemeente;
- dat het COA en het gemeentebestuur een optimaal functioneren van het opvangcentrum in de plaatselijke gemeenschap en in relatie tot de betrokken diensten en instellingen willen bewerkstelligen door het maken van afspraken en het treffen van de nodige voorzieningen;
- dat de bestuursovereenkomst onverlet laat dat het COA voor het gebruik van het opvangcentrum over de benodigde vergunningen moet beschikken;
- dat het gemeentebestuur zich binnen haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheden inspanst voor een zorgvuldige en voortvarende vergunningverlening;
- dat het Faciliteitenbesluit Opvangcentra, d.d. 29 juli 1994 (Stb. 636) en de aanvullingen van 8 juni 1998 (Stb. 347) en 25 januari 2001 (Stb. 60) van toepassing zijn, alsmede eventuele toekomstige wijzigingen en aanvullingen;
- dat de directe verantwoordelijkheid voor het nemen van de noodzakelijke maatregelen op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare Orde en Veiligheid, behalve bij het gemeentebestuur en het COA, bij meerdere partijen ligt;

■ dat het uitgangspunt is dat de randvoorwaarden voor de te nemen maatregelen in verband met de opvang van vreemdelingen op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare Orde en Veiligheid voldoende in bestaande wet- en regelgeving zijn vastgelegd. De hierover gemaakte afspraken zijn vastgelegd in de Aanvullende Werkaafspraken, zoals is beschreven in artikel 6 van deze bestuursovereenkomst.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 - Definities

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- a) Vreemdeling: de persoon die in het opvangcentrum van het COA wordt opgevangen, zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Het betreft hier zowel asielzoekers, als bewoners die een verblijfsvergunning hebben maar nog geen reguliere huisvesting in een gemeente hebben;
- b) Capaciteitsplaatsen: plaatsen in een opvangcentrum beschikbaar voor de opvang van vreemdelingen, zoals bedoeld in artikel 1.b van het Faciliteitenbesluit;
- c) Opvangcentrum: een opvangvoorziening waarin door of onder verantwoordelijkheid van het COA opvang wordt geboden aan vreemdelingen. Hieronder vallen een Opvangcentrum of een Noodopvang.
- d) Datum van ingebruikname: de datum waarop de eerste vreemdeling gebruik maakt van het opvangcentrum;
- e) Datum van opleveren: de datum waarop het opvangcentrum wordt opgeleverd;
- f) Faciliteitenbesluit: het Faciliteitenbesluit Opvangcentra d.d. 29 juli 1994 (Stb. 636).

Artikel 2 - Opvangcentrum

- 1. Het gemeentebestuur stemt in met het gebruik van het opvangcentrum aan de Pastoorsmast (ongenummerd) te Nuenen, kadastraal bekend gemeente Nuenen, sectie C, nr.3036, door het COA. De nadere voorwaarden waaronder dit geschiedt zullen in een separate huurovereenkomst worden vastgelegd.
- 2. Het COA gebruikt het opvangcentrum onder eigen verantwoordelijkheid als een Opvangcentrum in de zin van artikel 3 en 4 van het faciliteitenbesluit (een AZC) ten behoeve van de opvang van vreemdelingen.
- 3. Het wijzigen van de doelgroep van de opvanglocatie is alleen mogelijk na overleg en met goedkeuring van het gemeentebestuur.

4. Het COA meldt calamiteiten die plaatsvinden in het opvangcentrum in eerste instantie aan de politie en vervolgens via de ambtenaar veiligheid aan de burgemeester. Wanneer er sprake is van calamiteiten buiten het opvangcentrum treden de gemeente en het COA daarover zo spoedig mogelijk met elkaar in overleg. Het COA en de burgemeester bekijken samen of, en welke maatregel toegepast kan worden, met in acht name van het maatregelenbeleid van het COA en de wettelijke bevoegdheden van de burgemeester.

Artikel 3 – Aantal vreemdelingen en capaciteitsplaatsen

1. In het opvangcentrum worden maximaal 159 vreemdelingen opgevangen, ongeacht het aantal capaciteitsplaatsen.
2. Bij opening van het opvangcentrum worden de vreemdelingen gefaseerd gehuisvest.
3. Het COA spant zich in voor een evenwichtige samenstelling van de vreemdelingen voor wat betreft herkomst, geslacht, leeftijd en gezinssituatie. Daarbij wordt maximaal ingezet op het plaatsen van vreemdelingen die uitzicht hebben op latere koppeling in de regio.
4. Het COA verstrekt per kwartaal het gemeentebestuur informatie over het aantal en over de in het vorige lid bedoelde samenstelling van de vreemdelingen die in de gevraagde periode in het opvangcentrum verblijven.

Artikel 4 - Duur van de overeenkomst

1. De bestuursovereenkomst wordt aangegaan voor de duur van 5 jaar met de intentie om deze te verlengen naar 10 jaar en vangt aan op de datum van ingebruikname. Er is een jaarlijkse evaluatie.
2. Op het moment dat de eerste vreemdeling gebruik maakt van de opvanglocatie wordt deze datum vastgelegd in de “Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie”, zoals weergegeven in bijlage A2 en zal aan deze overeenkomst worden toegevoegd.
3. De overeenkomst eindigt van rechtswege na het verstrijken van de in lid 1 genoemde periode. De bewoning van het opvangcentrum door vreemdelingen eindigt op dat moment maar in ieder geval uiterlijk als de verleende vergunning eindigt. Het COA treft hier tijdig maatregelen voor.
4. Het COA kan per aangetekende brief besluiten tot tussentijdse opzegging van de overeenkomst. Indien het COA overgaat tot tussentijdse opzegging geldt een opzegtermijn van tenminste 6 maanden.

5. Partijen zijn gerechtigd de overeenkomst tussentijds te beëindigen, als de overeenkomst niet wordt nagekomen. Beëindiging van de bestuursovereenkomst kan plaatsvinden door opzegging of ontbinding en dient per aangetekende brief bekend worden gemaakt.
6. Partijen kunnen gedurende de gebruikperiode in onderling overleg, uiterlijk drie maanden voor afloop van deze overeenkomst, besluiten tot verlenging van de overeenkomst voor een nader overeen te komen termijn. De verlenging dient schriftelijk te worden vastgelegd voordat de eerste termijn van 5 jaar is verstreken.
7. Indien en voor zover de gemeente – door andere partijen gedwongen – geconfronteerd wordt met de realisatie van een andere opvanglocatie binnen de gemeentegrenzen van Nuenen, is het gemeentebestuur gerechtigd deze overeenkomst middels aangetekende brief tussentijds op te zeggen tegen een opzegtermijn van tenminste 6 maanden.
8. Het gemeentebestuur kan bij buitensporige en/of ernstige incidenten met een structureel karakter op het gebied van openbare orde en veiligheid het COA hier schriftelijk op aanspreken en verzoeken binnen een in onderling overleg te bepalen redelijke termijn en in samenspraak met betrokken partners, zoals de politie, voor een passend plan te zorgen waarin de ongeregeldeheden worden aangepakt of voorkomen. Dit laat onverlet de bevoegdheid (van de burgemeester) om die maatregelen te treffen die onder de gegeven omstandigheden noodzakelijk worden geacht om de openbare orde te herstellen.
9. Voor de uitvoering van het plan van het COA en de betrokken partners komen het COA en de gemeente een in onderling overleg te bepalen redelijke termijn overeen.
10. In de situatie dat, ondanks de uit het plan getroffen maatregelen en de verstreken uitvoeringstermijn, binnen en buiten de invloedssfeer van het COA de ongeregeldeheden met een structureel karakter blijven voortduren kan het gemeentebestuur deze overeenkomst met een schriftelijke opzegging tussentijds beëindigen.
11. Alvorens tot opzegging over te gaan zal het gemeentebestuur zich rekenschap geven van de publieke belangen die het COA met de uitoefening van haar wettelijke opvangtaak heeft te dienen.
12. In geval van tussentijdse opzegging, als bedoeld in lid 6, lid 7 en lid 10, zullen er vanaf het moment van de formele opzegging door het gemeentebestuur geen nieuwe asielzoekers meer instromen en zal de opvanglocatie na uiterlijk 3

maanden zijn gesloten. Het COA streeft er naar de uitstroom zo snel mogelijk in gang te zetten.

Artikel 5 - Uitkeringen Faciliteitenbesluit

De aanspraak op verstrekking van de uitkering als bedoeld in artikel 3, eerste lid en artikel 4, eerste lid van het Faciliteitenbesluit, vangt aan op de datum van ingebruikname.

Artikel 6 - Aanvullende werkafspraken

In aanvulling op de bijlagen A, B en C kunnen het gemeentebestuur en het COA, rekening houdend met elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden, nadere werkafspraken maken. Deze worden vastgelegd in een separaat document ‘Aanvullende Werkafspraken’, zie bijlage D. Het betreft hier eventuele aanvullingen en uitwerkingen op de in de toelichting Bestuursovereenkomst genoemde informatie. Dit kunnen afspraken zijn op het terrein van de organisatie van en diensten op het opvangcentrum.

Artikel 7 - Overige bepalingen

1. Bijlagen A1 (gemeenteraadsbesluit), A2 (Verklaring datum ingebruikname opvangcentrum), B (Toelichting Bestuursovereenkomst), C (Veiligheidsplan AZC Pastoorsmast) en D (Aanvullende Werkafspraken Pastoorsmast) behoren bij en geven een nadere toelichting en/of uitwerking van deze bestuursovereenkomst.
2. Indien de bestaande wet- en regelgeving op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare Orde en Veiligheid niet afdoende blijkt te zijn en hierdoor een knelpunt op dat onderdeel ontstaat, dan zullen het COA en het gemeentebestuur zich gezamenlijk inspannen dit knelpunt aan te kaarten bij het verantwoordelijke Ministerie.
3. In geval van een wijziging van wet- of regelgeving die gevolgen heeft voor deze overeenkomst, treden partijen met elkaar in overleg over hoe deze gevolgen het beste kunnen worden opgevangen.
4. Wijzigingen van deze overeenkomst zullen, na overeenstemming hierover tussen partijen, schriftelijk worden vastgelegd en als addendum aan deze overeenkomst worden gehecht.
5. In situaties waarin deze overeenkomst niet voorziet of in geval van geschillen, de uitleg en/of de uitvoering ervan, zullen partijen een maximale inspanning verrichten om deze geschillen in onderling overleg op te lossen.

Aldus overeengekomen, in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Nuenen

Den Haag

Datum:2024
gemeente Nuenen c.a.

Datum:2024
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

mevrouw dr. M.M. van Toorenborg
Burgemeester

de heer drs. J. Kapteijns
lid van bestuur COA

BIJLAGEN:

Bijlage A1: Besluit gemeenteraad d.d. 21 maart 2024 incl. amendement 10-2

Bijlage A2: Voorbeeld: Verklaring datum ingebruikname opvangcentrum;

Bijlage B: Toelichting Bestuursovereenkomst.

Bijlage C: Veiligheidsplan AZC Pastoorsmast

Bijlage D: Aanvullende Werkafspraken Pastoorsmast

Lijst met afkortingen

Bijlage A Verklaring datum ingebruikname opvangcentrum
(wordt door het COA verzonden zodra het opvangcentrum voor
bewoning in gebruik is genomen)

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Nuenen
Ten attentie van de Burgemeester, dr. M.M. van Toorenborg
Postbus 10.000
5670 GA Nuenen

[datum]

[kenmerk]

Onderwerp: Verklaring datum ingebruikname opvangcentrum gemeente Nuenen c.a.

Geacht College,

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) wil het college bedanken voor alle gezamenlijke inspanningen om te komen tot het realiseren van een opvangcentrum in Nuenen. Samen met u geven we invulling aan een maatschappelijk vraagstuk; het bieden van opvang en begeleiding aan asielzoekers in Nederland.

Met deze verklaring willen wij u informeren dat het opvangcentrum [plaats opvangcentrum] op [datum en jaar] voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in gebruik wordt genomen. Dit is overeenkomstig artikel 4 van de bestuursovereenkomst.

Wij vertrouwen op een goede samenwerking met uw gemeente, met omwonenden en andere betrokken organisaties. Mocht u vragen hebben over de verklaring of over het opvangcentrum dan kunt u contact opnemen met [naam regiomanager / locatiemanager en e-mailadres].

Met vriendelijke groet,

Den Haag,
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

A. Slinkert
Regiomanager Opvang & Begeleiding Zuid

Bijlage B Toelichting Bestuursovereenkomst

I - Doel Bestuursovereenkomst

Inleiding

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) zorgt er voor – op grond van de Wet COA - dat vreemdelingen in een kwetsbare positie in een veilige en leefbare omgeving professioneel worden opgevangen en begeleid in een opvangcentrum. Het COA opent pas een opvangcentrum nadat de gemeente daarmee heeft ingestemd. In de bestuursovereenkomst staan afspraken tussen de gemeente en het COA over de vestiging en ingebruikname van een opvangcentrum.

Het COA dient over de benodigde vergunningen te beschikken voordat een opvangcentrum in gebruik wordt genomen. De gemeente is door het ondertekenen van de bestuursovereenkomst niet gebonden deze vergunningen te verlenen, maar partijen komen overeen dat de gemeente zich zal inspannen voor een zorgvuldige en voortvarende vergunningverlening.

Het doel van de bestuursovereenkomst is:

- 1.1** Afspraken vastleggen over de vestiging van een opvangcentrum in de gemeente.
- 1.2** Inzichtelijk maken van elkaars wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare Orde en Veiligheid, in relatie tot het opvangcentrum.

1.1 Afspraken vastleggen over de vestiging van een opvangcentrum

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken opgenomen die nodig zijn voor het in gebruik nemen van het opvangcentrum. Daarbij valt te denken aan afspraken over welke locatie, of het een Opvangcentrum of Noodopvang betreft, het aantal bewoners, duur en welke wettelijke financiële uitkeringen beschikbaar worden gesteld (Faciliteitenbesluit).

Meer informatie over de praktische en financiële aspecten die de komst van een opvangcentrum met zich mee brengen, zoals communicatie, veiligheid, leefbaarheid, terugkeer en vertrek, bedrijfsvoering van het COA en ook over de uitkeringen en berekeningsmethodiek van het Faciliteitenbesluit staan op de website van het COA <https://www.coa.nl/nl/een-azc-de-gemeente>

De gemeente heeft met het document ‘Aanvullende Werkafspraken’ de mogelijkheid om met het COA aanvullende werkafspraken te maken. Het betreft eventuele

aanvullingen en uitwerkingen op de in deze overeenkomst genoemde informatie. Dit gebeurt onder erkenning van elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Aantal vreemdelingen en capaciteitsplaatsen

Voor het COA is het van belang om de bezetting in een opvangcentrum optimaal te kunnen gebruiken. Daarom worden in de Bestuursovereenkomst zowel het aantal vreemdelingen als het aantal capaciteitsplaatsen benoemd. Om het maximum aantal vreemdelingen te kunnen onderbrengen in het opvangcentrum, is het noodzakelijk om meer capaciteitsplaatsen beschikbaar te hebben. Zo kan het voorkomen dat een gezin bestaande uit vier personen in een wooneenheid met capaciteit voor vijf personen wordt geplaatst. De vijfde capaciteitsplaats blijft daardoor vacant. Daarom zijn meer capaciteitsplaatsen nodig dan het maximum aantal op te vangen vreemdelingen. Niet elke capaciteitsplaats zal in de praktijk bezet worden.

Voor het COA is de instroom leidend bij het plaatsen van vreemdelingen in opvangcentra. Het COA maakt geen onderscheid naar nationaliteit, leeftijd, religie, seksuele geaardheid, achtergrond, etc.

Faciliteitenbesluit

Indien in een gemeente een opvangcentrum is gevestigd heeft de gemeente recht op uitkeringen volgens het Faciliteitenbesluit. Aan de gemeente wordt jaarlijks door het COA een uitkering verstrekt op basis van het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de basisregistratie personen ingeschreven bewoners van het opvangcentrum.

Het Faciliteitenbesluit maakt voor de bekostiging onderscheid tussen artikel 3 en 4 (Opvangcentrum) en artikel 5 (Noodopvang). Onder Opvangcentrum vallen verschillende typen locaties¹ zoals azc (asielzoekerscentrum), col (Centrale Ontvangstlocatie), pol (Procesopvangcentrum), HTL (Handhaving en Toezichtlocatie) en GL (Gezinslocatie). Onder Noodopvang vallen Noodopvang en Aanvullende Opvang (AVO).

De soort opvangcentrum (Opvangcentrum of Noodopvang) wordt vastgelegd in artikel 2, tweede lid van de Bestuursovereenkomst.

1.2 Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid

Op bovengenoemde beleidsterreinen ligt de directe verantwoordelijkheid bij meerdere partijen. Dit is belangrijk om te constateren en te realiseren voor de komst van het opvangcentrum. Uitgangspunt is dat de voor de opvang van vreemdelingen benodigde voorzieningen en de te nemen maatregelen afdoende zijn geregeld in de bestaande wet- en regelgeving. Indien de regelgeving op een bepaald onderdeel niet afdoende blijkt te zijn en hierdoor een knelpunt kan ontstaan, dan kunnen het COA en de gemeente zich gezamenlijk inspannen dit aan te kaarten bij het verantwoordelijke Ministerie.

Onderwijs

In de Nederlandse leerplichtwet is opgenomen dat alle kinderen in de leerplichtige leeftijd naar school moeten. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting en inrichting van de onderwijsvoorzieningen en handhaving van de leerplicht. De leerplicht geldt dus ook voor kinderen in het opvangcentrum. Vanaf het moment dat deze kinderen staan ingeschreven in de BRP heeft de gemeente de wettelijke taak de leerplicht van deze kinderen te handhaven.

Op grond van artikel 5a van het Faciliteitenbesluit kan de gemeente aanspraak maken op een uitkering verstrekt door het COA voor huisvesting van het basisonderwijs voor kinderen van het opvangcentrum.

Meer informatie over het organiseren van onderwijs aan asielzoekerskinderen staat op <https://www.coa.nl/nl/onderwijs-kinderen>.

Gezondheidszorg

Net als iedereen kunnen asielzoekers naar de huisarts, een verloskundige of het ziekenhuis. COA-medewerkers informeren asielzoekers over de Nederlandse gezondheidszorg en begeleiden minder zelfredzame bewoners bij hun gang naar de zorg. Op elk azc houdt een huisarts van GZA / Just for Care spreekuur. Met vragen over hun gezondheid kunnen de bewoners van een azc 24/7 bellen met een medisch contactcentrum.

WMO-hulpmiddelen

Voor asielzoekers zijn er specifieke budgetten als het gaat om medische hulpmiddelen. Deze indicaties voert de gemeente uit, maar de bekostiging is niet via de gemeente.

GGD

Net als voor alle andere inwoners van Nederland is de GGD verantwoordelijk voor de publieke gezondheidszorg voor asielzoekers. Deze zorg omvat onder meer infectieziektepreventie en -bestrijding, gezondheidsvoorlichting en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Ook voert de GGD bij aankomst in Nederland de verplichte controle op

tuberculose uit, voor asielzoekers uit landen waar tbc veel voorkomt.

Meer informatie over gezondheidszorg staat op www.coa.nl/nl/medische-zorg-aan-asielzoekers en www.coa.nl/nl/vergoeding-van-medische-zorg.

Jeugdhulp

Sinds 1 januari 2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp aan kinderen die in een opvangcentrum wonen en aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Gemeenten krijgen hiervoor een vergoeding op basis van het aantal kinderen in het opvangcentrum.

Meer informatie over jeugdhulp staat op de website van de VNG

<https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/asielzoekerskinderen>

Openbare Orde en Veiligheid

De burgemeester is op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente. De burgemeester en officier van justitie maken op grond van artikel 13 van de Politiewet in het driehoeksoverleg afspraken over de inzet van politie in de gemeente.

Het handhaven van de veiligheid binnen het opvangcentrum valt onder de verantwoordelijkheid van het COA. Indien incidenten binnen het opvangcentrum gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde wordt door het COA in eerste instantie de politie geïnformeerd en vervolgens via de medewerker veiligheid van de gemeente de burgemeester.

Om opvangcentrums veilig en leefbaar te houden, heeft het COA huisregels die asielzoekers in alle azc's moeten naleven. Laten zij hun medebewoners of COA-medewerkers niet in hun waarde of overtreden ze op een andere manier de huisregels? Dan treft het COA maatregelen. Strafbare feiten meldt het COA altijd bij de politie. Samen met de partners uit de bestuursrecht- en strafrechtketen treft het COA maatregelen tegen overlastgevers.

De gemeente heeft een Veiligheidsplan opgesteld, deze is specifiek voor het opvangcentrum en is gekoppeld aan de bestuursovereenkomst en toegevoegd als bijlage C.

Uitgebreide informatie over veiligheid op een opvangcentrum staat op:

www.coa.nl/nl/veiligheid-en-rond-azcs en www.coa.nl/nl/overlast-en-maatregelen.

Bijlage C. Veiligheidsplan opvangcentrum Pastoorsmast, gemeente Nuenen

**Bijlage D. Aanvullende Werkafspraken inzake opvangcentrum Pastoorsmast,
gemeente Nuenen**

Aanvullende Werkafspraken

*behorende bij de Bestuursovereenkomst [datum] tussen het COA en de
gemeente Nuenen inzake het opvangcentrum aan de Pastoorsmast te Nuenen.*

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA), hierbij vertegenwoordigd door de
regiomanager Opvang & Begeleiding Zuid, de heer A. Slinkert

en

De gemeente Nuenen, gevestigd aan Jan van Schijvelaan 2, hierbij vertegenwoordigd
door mevrouw dr. M.M. van Toorenborg, de Burgemeester

hebben ter uitwerking van artikel 6 van bovengenoemde Bestuursovereenkomst de
volgende afspraken gemaakt.

Ondertekening:

[plaats]

[plaats]

[datum]

gemeente Nuenen

[datum]

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

dr. M.M. van Toorenborg
burgemeester

A. Slinkert
regiomanager Opvang & Begeleiding Zuid

Toelichting Aanvullende Werkafspraken

I – Doel Aanvullende Werkafspraken

In artikel 6 van de Bestuursovereenkomst is opgenomen dat de gemeente en het COA nadere werkafspraken kunnen maken over de vestiging van een opvanglocatie en deze vastleggen in een separaat document ‘Aanvullende Werkafspraken’. Indien bepaalde – aanvullende - zaken voor de gemeente belangrijk zijn om vast te leggen, dan kan dit in overleg met de regiomanager Opvang & Begeleiding Anthony Slinkert.

Het betreft hier eventuele aanvullingen en/of uitwerkingen op de in de Toelichting Bestuursovereenkomst genoemde informatie. Dit kunnen afspraken zijn op het terrein van de organisatie van en diensten op de opvanglocatie. Dit gebeurt onder erkenning van elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

In het tweede gedeelte van deze toelichting zal per thema worden ingegaan op de wettelijke verantwoordelijkheden van partijen, waarbij wordt verwezen naar relevante informatie. Voor gemeenten die over de betreffende onderwerpen verder uitgewerkte afspraken willen opnemen zijn ter illustratie enkele voorbeeldafspraken opgenomen.

II – Afspraken

1. Organisatie en omgeving COA

1.1 Wettelijke taak COA

Het COA bestaat sinds de ingang van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (1994). In deze 'Wet COA' zijn de volgende taken vastgelegd voor het zelfstandig bestuursorgaan Centraal Orgaan opvang asielzoekers:

- onderdak bieden aan asielzoekers
- hen begeleiden naar een toekomst in Nederland of daarbuiten
- opvanglocaties verwerven en beheren
- de veiligheid en leefbaarheid in de opvanglocaties handhaven, en
- asielzoekers voorzien van noodzakelijke middelen

Meer informatie over de wettelijke taak van het COA staat op:

<https://www.coa.nl/nl/organisatie>

Afspraak – Wettelijke taak COA

1. Het COA zorgt voor een adequate aanpassing, inrichting en instandhouding van de opvanglocatie in overeenstemming met de ter zake geldende wettelijke en gemeentelijke regelgeving. Hiervoor dient het COA voor de opvanglocatie in het bezit te zijn van de benodigde vergunningen.
2. Het COA spant zich ervoor in dat de locatie dusdanig wordt ingericht dat deze voldoet aan de 'kind in AZC' eisen. Daartoe zal het COA uitvoering geven aan haar beleidskader aandachtsgebied kinderen zoals dat is te vinden op www.coa.nl/nl/kinderen-de-opvang. Het COA zorgt voor goed opgeleid personeel om de locatie op een goede manier te exploiteren.
3. Het COA investeert in voorzieningen op het opvangcentrum om deze onder andere geschikt te maken voor opvang van kinderen en gezinnen.

1.2 Communicatie

Bij de vestiging van een nieuwe opvanglocatie zijn veel partijen betrokken met soms uiteenlopende belangen. Tot de datum van ingebruikname van de opvanglocatie is de gemeente verantwoordelijk voor de communicatie hierover met haar inwoners.

Wanneer de opvanglocatie in gebruik is, informeert het COA de belanghebbenden. Goed contact met de omgeving is belangrijk. Het COA zet zich er voor in om buurtbewoners en bewoners van het azc met elkaar te laten kennismaken. De locatiemanager van het azc onderhoudt contact met onder meer de gemeente, de wijkagent, de plaatselijke winkeliersvereniging en sociaal-culturele organisaties.

Meer informatie over communicatie staat op <https://www.coa.nl/nl/vestiging-van-een-azc>.

Afspraak – Communicatie

1. Tot de datum van ingebruikname van de opvanglocatie is de gemeente verantwoordelijk voor communicatie en informatievoorziening over het opvangcentrum naar de inwoners van de gemeente en andere betrokkenen. Het COA zal de gemeente hierin ondersteunen, wanneer de gemeente dit vraagt.
2. Vanaf de datum van ingebruikname van het opvangcentrum draagt het COA, in overleg met de gemeente, zorg voor de informatie aan de inwoners van de gemeente over het opvangcentrum, de ontwikkelingen en over de te volgen procedures.
3. Voorafgaand en na ingebruikname van het opvangcentrumlocatie spant het COA zich in om omwonenden van het opvangcentrum kennis te laten maken met het opvangcentrum en haar bewoners.
4. De locatiemanager van het opvangcentrum onderhoudt naast het contact met de gemeente ook contact met de wijkagent, verenigingen en instanties in de directe omgeving, de plaatselijke winkeliers en sociaal-culturele organisaties.
5. Het COA en de gemeente verstrekken elkaar informatie die van belang is voor de uitvoering van de taken van de gemeente of het COA, die verband houden met de aanwezigheid van het opvangcentrum in de gemeente.
6. Het COA is telefonisch en per e-mail bereikbaar voor vragen en klachten uit de wijk en stelt daartoe een vast lokaal aanspreekpunt aan. De bereikbaarheid wordt minimaal een maand voorafgaand aan de ingebruikname bekendgemaakt.
7. Voor de communicatie voor bewoners zorgt het COA voor goed werkende wifi op het opvangcentrum.
8. Om de afspraken in de voorgaande leden vorm te geven initiëren de gemeente en de locatiemanager van het COA een overleg met omwonenden, verenigingen en andere betrokkenen. Het is van belang dit overleg al vorm te geven voorafgaand aan de ingebruikname van het opvangcentrum. Vanaf de ingebruikname van het opvangcentrum ligt de organisatie en daarmee de financiering van het omwonendenoverleg geheel bij de locatiemanager van het COA.
De gemeente, de politie en wellicht andere relevante partners sluiten op verzoek aan bij dit overleg. Vorm en frequentie van het overleg worden onderling afgesproken.

Afspraak – Overleg tussen COA en de gemeente

1. Op ambtelijk niveau zal ten minste één keer per kwartaal overleg plaatsvinden tussen het COA en de gemeente.
2. Op bestuurlijk niveau vanuit de gemeente zal ten minste één keer per jaar overleg plaatsvinden tussen het COA en de gemeente volgens artikel 4 lid 1 van de bestuursovereenkomst.

1.3 Klachtenafhandeling

Eventuele klachten maakt het COA zo snel mogelijk bespreekbaar. De locatiemanager is vanuit het COA het eerste aanspreekpunt voor vragen en klachten uit de directe omgeving. Voor klachten die niet langs deze weg zijn opgelost, bestaat de COA Klachtenregeling.

Meer informatie over klachtenafhandeling staat op:

<https://www.coa.nl/nl/klachtenregeling>.

Afspraak – Melden van calamiteiten en klachten aan COA

1. Door het COA wordt een telefoonnummer en e-mailadres opengesteld voor meldingen en klachten met betrekking tot de opvanglocatie. De bereikbaarheid wordt minimaal een maand voorafgaand aan de ingebruikname bekendgemaakt.

1.4 Veiligheid

Het COA is verantwoordelijk voor de fysieke en sociale veiligheid in de opvanglocaties. De zorg hiervoor heeft dan ook een hoge prioriteit. Het COA geeft hierover voorlichting en asielzoekers ondertekenen huisregels die ze moeten naleven. Bij overtreding van de huisregels treft het COA maatregelen. Het COA heeft beveiligers in dienst. Zij bemensen de receptie en surveilleren bijvoorbeeld over het terrein. Bij incidenten binnen het opvangcentrum die gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde informeren we in eerste instantie de politie en vervolgens via de medewerker veiligheid, de burgemeester.

Op elk moment van de dag zijn er voldoende gecertificeerde bedrijfshulpverleners (bhv'ers) in een azc aanwezig. Elk azc heeft een bhv-plan waarin staat hoe medewerkers in geval van nood moeten handelen. En maakt hierover afspraken met de gemeente en lokale hulpdiensten.

Meer informatie over veiligheid staat op: <https://www.coa.nl/nl/veiligheid-en-rond-azcs> en bij <https://www.coa.nl/nl/overlast-en-maatregelen>.

Afspraak – Bedrijfsnoodplan en BHV'ers

1. Het COA stelt, na overleg met de gemeente, een bedrijfsnoodplan vast voor de opvanglocatie zodat in voorkomende gevallen adequaat eerste hulp verleend wordt en vervolgens opgeroepen hulpdiensten adequaat kunnen handelen.
2. Het COA garandeert een team van medewerkers voor begeleiding, 24/7 aanwezigheid van beveiliging en het wettelijk vereiste aantal bedrijfshulpverleners op de opvanglocatie.
3. Het COA draagt er zorg voor goed bereikbaar te zijn voor meldingen, vragen en zorgen van bewoners en omwonenden. De bereikbaarheid wordt minimaal een maand voorafgaand aan de ingebruikname bekendgemaakt.
4. Het COA spant zich in om eventuele overlast door het opvangcentrum terug te brengen. Meldingen van overlast worden adequaat opgepakt door het locatiemanagement. De begeleiders zijn alert op naleving van de huisregels en spreken bewoners aan op overlast gevend gedrag.

Afspraak – Informeren burgemeester door het COA

1. Het COA meldt calamiteiten die plaatsvinden in de opvanglocatie in eerste instantie aan de politie en vervolgens via de medewerker veiligheid aan de burgemeester.
2. Bij een eventuele beëindiging van de opvangvoorziening voor een asielzoeker wordt door het COA – conform de werkwijze en procedure beschreven in de Leidraad Terugkeer & Vertrek - de burgemeester ten minste twee weken van te voren op de hoogte gebracht.

1.5 Begeleiding

Het COA biedt meer dan alleen onderdak. Het COA begeleidt asielzoekers bij het vormgeven van hun toekomst in Nederland, het land van herkomst of een ander land. In elk azc worden programma's aangeboden en voeren COA-medewerkers gesprekken met asielzoekers over het leven in en rond het azc en over hun toekomst. Zo versterken asielzoekers vaardigheden die ze nodig hebben om regie te houden op hun eigen leven. Meer informatie staat op: <https://www.coa.nl/nl/begeleiding-voorbereiden-op-de-toekomst>.

Afspraak – Inspanning COA dagbestedingsactiviteiten.

1. Het COA spant zich in zoveel mogelijk dagbestedingsactiviteiten binnen de opvanglocatie aan te bieden, zoals bijvoorbeeld recreatieve activiteiten en (basale) Nederlandse taalles door vrijwilligers. Het COA werkt hierin samen met lokale organisaties. Het streven is om minimaal elke dag gedurende een dagdeel een activiteit aan te bieden.
2. Het COA zal een breed activeringsprogramma opzetten (met aandacht voor de geestelijke gezondheid) om de bewoners van het opvangcentrum zo goed mogelijk op een actieve en maatschappelijk nuttige wijze te betrekken bij en in te zetten voor sociale projecten die er zijn in de gemeente en omliggende gemeenten. Het COA streeft ernaar om actief samenwerking te zoeken met lokale keten- en samenwerkingspartners en creëert zo meerwaarde voor bewoners en de omgeving.

1.6 Vrijwilligers

In de asielopvang zijn duizenden vrijwilligers actief. Hun inzet is hard nodig. Meer informatie over vrijwilligerswerk staat op: <https://www.coa.nl/nl/vrijwilligerswerk>.

Afspraak – Werving vrijwilligers

1. Het COA werft en begeleidt vrijwilligers die actief willen zijn op de opvanglocatie en sluit met deze personen een vrijwilligerscontract en draagt zorg voor een vergoeding. Elke vrijwilliger dient een Verklaring Omtrent Gedrag te overleggen.

1.7 Bedrijfsvoering

De komst van een azc brengt ook werkgelegenheid met zich mee. Meer informatie over de werving van personeel, producten en diensten staat op:

<https://www.coa.nl/nl/werken-bij>

Afspraak – Inspanning inhuren lokale producten en diensten

1. Voor zover (Europese) aanbestedingsregels dit toestaan, spant het COA zich in, diensten en producten die nodig zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoveel mogelijk vanuit de gemeente en de regio aan te trekken.
2. Werving van personeel door het COA geschiedt door een aanbestede uitzendorganisatie. Bij de werving van personeel wordt, voor zover (Europese) aanbestedingsregels dit toestaan en binnen het personeelsbeleid van het COA passend, zoveel mogelijk personeel uit de gemeente of de regio aangetrokken.
3. Het COA spant zich in zoveel mogelijk maatschappelijke stageplaatsen, werkervarings- en afstudeerplaatsen op de opvanglocatie aan te bieden.

2. Onderwijs

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Ook kinderen van asielzoekers gaan zo snel mogelijk naar school. In ieder geval binnen 3 maanden nadat ze in Nederland zijn aangekomen. Gemeenten zorgen voor het onderwijs aan leerplichtige kinderen. Het COA werkt nauw samen met gemeenten en scholen. Gemeenten kunnen voor de huisvestingskosten van het basisonderwijs aan asielzoekerskinderen een beroep doen op de Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA-regeling). Het COA voert deze regeling uit.

Meer informatie over het organiseren van onderwijs aan asielzoekerskinderen staat op <https://www.coa.nl/nl/onderwijs-kinderen>.

Afspraak – Onderwijs

1. De gemeente neemt maatregelen die voorzien in onderwijs aan de leerplichtige kinderen die in de opvanglocatie verblijven.
2. Ten behoeve van de uitvoering van deze afspraak verstrekt het COA de gemeente schriftelijke informatie met betrekking tot de van toepassing zijnde regelgeving.

3. Gezondheidszorg

Net als iedereen kunnen asielzoekers naar de huisarts, een verloskundige of het ziekenhuis. COA-medewerkers informeren asielzoekers over de Nederlandse gezondheidszorg en begeleiden minder zelfredzame bewoners bij hun gang naar de zorg. Op elk azc houdt een huisarts spreekuur. En met vragen over hun gezondheid kunnen de bewoners van een azc 24/7 bellen met een medisch contactcentrum.

Meer informatie over gezondheidszorg staat op <https://www.coa.nl/nl/medische-zorg-aan-asielzoekers> en <https://www.coa.nl/nl/vergoeding-van-medische-zorg>.

1. De verantwoordelijkheid voor het onderkennen en bestrijden van besmettelijke ziekten in het opvangcentrum en de overige preventieve gezondheidszorgtaken voor de bewoners, heeft het COA contractueel belegd bij GGD-GHOR Nederland. De gemeente heeft krachtens de Wet publieke gezondheid haar eigen verantwoordelijkheid hierin.
2. De verantwoordelijkheid van het eerste- en tweedelijns zorgaanbod heeft het COA contractueel belegd bij RMA healthcare die de Regeling Medische Zorg Asielzoekers (RMA) uitvoert.

4. Openbare Orde en Veiligheid

Om opvanglocaties veilig en leefbaar te houden, het COA huisregels die asielzoekers in alle azc's moeten naleven. Laten zij hun medebewoners of COA-medewerkers niet in hun waarde of overtreden ze op een andere manier de huisregels? Dan treft het COA maatregelen. Strafbare feiten worden altijd bij de politie gemeld. Samen met de partners uit de bestuursrecht- en strafrechtketen treft het COA maatregelen tegen overlastgevers.

Uitgebreide informatie over veiligheid op een opvangcentrum staat op:
<https://www.coa.nl/nl/veiligheid-en-rond-azcs> en <https://www.coa.nl/nl/overlast-en-maatregelen>

Afspraak – Aangifte incidenten

1. Indien medewerkers van het COA slachtoffer zijn geworden van een incident op de opvanglocatie, wordt er gestimuleerd om aangifte te doen. Indien bewoners van de opvanglocatie slachtoffer zijn geworden van een incident buiten de opvanglocatie, verzoekt het COA de bewoners om aangifte te doen.

Afspraak – Beperking overlast

1. Partijen willen geen overlast en spannen zich samen (met de eventuele ketenpartners) in om overlast te voorkomen.
2. De staatssecretaris heeft een ketenmarinier aangesteld. Deze ketenmarinier zet zich in overlast te beperken en te voorkomen.
3. Het COA maakt de bewoners bekend met de huisregels van de opvanglocatie, de omgangsvormen, waarden en normen en de gedrags- en verkeersregels in Nederland.
4. Het COA plaatst overlastgevers over naar een speciale opvanglocatie voor overlastgevende asielzoekers.
5. Het COA legt in een uiterst geval een locatieverbod op.

Lijst met afkortingen

AMV	Alleenstaande minderjarige vreemdelingen.
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming.
AVIM	De Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (vroeger Vreemdelingenpolitie genoemd) doet onderzoek naar de identiteit en de verblijfsrechtelijke status van vreemdelingen. De afdeling onderzoekt ook grootschaliger criminaliteit, zoals mensenhandel, mensensmokkel en (online) identiteitsfraude.
AZC	Asielzoekerscentrum (ook wel opvangcentrum of asielcentrum genoemd). Een opvangcentrum voor asielzoekers die tijdelijk in Nederland verblijven tot over hun asielaanvraag is beslist.
BHV	Bedrijfshulpverleners.
BRP	De Basisregistratie Personen bevat persoonsgegevens van inwoners van Nederland (ingezetenen) en van personen die Nederland hebben verlaten (niet-ingezetenen).
COA	COA staat voor Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Zij zijn sinds 1994 verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in Nederland.
DT&V	Dienst Terugkeer & Vertrek. DT&V regisseert het daadwerkelijk vertrek van vreemdelingen die geen recht hebben op verblijf in Nederland.
GGD-GHOR	Gemeentelijke Gezondheidsdienst – Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie; belangenbehartiger voor de publieke gezondheid en veiligheid in Nederland.
Grip-structuur	Gecoördineerde Regionale IncidentenbestrijdingsProcedure. Hierin staat beschreven wanneer crisisteamen bij elkaar komen en hoe deze onderling samenwerken.
GZA	Gezondheidszorg Asielzoekers. Huisartsenzorg voor asielzoekers.
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst. De IND beoordeelt alle verzoeken van mensen die in Nederland willen verblijven.
JGZ	Jeugdgezondheidszorg. Voor kinderen van 0-18 jaar.
OM	Openbaar Ministerie. Het OM zorgt voor opsporing en vervolging van strafbare feiten.
OHBA-regeling	Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers. Gemeenten kunnen voor de huisvestingskosten van het basisonderwijs aan asielzoekerskinderen hier een beroep op doen.
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Het RIVM zet zich in voor een gezonde bevolking en een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving op basis van onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek.
RMA	Regeling Medische Zorg Asielzoekers is de zorgverzekering voor asielzoekers.
TBC	Tuberculose. Infectieziekte veroorzaakt door een bacterie.
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Brandweer en GHOR werken samen om incidenten en rampen te voorkomen, te beperken en te bestrijden.
WMO	De Wet Maatschappelijke Ondersteuning biedt ondersteuning en voorzieningen.